

Ngôn ngữ Việt không đúng giờ

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Năm, 18 Tháng 10 Năm 2012 05:53

Một trong những tính xấu của ngôn ngữ là “nội tiêng” như thể cả ngôn ngữ Việt, trong cũng như ngoài nước, là rất ít khi đúng giờ.

Họp, phiên họp diễn ra là chuyện bình thường. Tiệc tùng diễn ra trên cơ sở mời, hai tiếng cũng là chuyện bình thường. Các buổi văn nghệ hay ra mời sách ít khi có thể bắt đầu đúng giờ quy định. Lý do: “vội vàng quá”. Đành phiên họp. Có khi họp nửa tiếng. Cũng có khi họp cả tiếng. Mòn mỏi.

Có lẽ biết tính nhau quá nên trong các tiệc cưới và ngôn ngữ Việt tại Úc, ngôn ngữ ta thường “ăn gian”, ghi thời điểm bắt đầu rất sớm, thường là sáu giờ rưỡi hoặc chiểu, lúc, theo kinh nghiệm của tôi, ở nhà hàng... chắc có ai cả.

Như, lúc tôi mới qua Úc, nhận được thiệp cưới của một bạn sinh viên, đúng sáu giờ rưỡi, tôi có mời. Nhà hàng vắng tanh. Các nhân viên đang dọn bàn ghế. Cô dâu chú rể chưa tới. Nhà trai nhà gái chưa ai tới. Tôi đi loay quanh, gọi nửa tiếng sau, trở lại, cũng chưa thấy năm ba người đến sớm. Nản quá, tôi đi đến mời thêm gọi đó, uống cả phê họp tiếp đến bảy giờ rưỡi. Lúc trở lại nhà hàng, vắng thây là mình đến quá sớm.

Lần khác, tôi dự đám cưới của con gái một người bạn đồng nghiệp. Thiệp mời và thiệp ghi là tiệc cưới bắt đầu từ 6:30. Ngôn ngữ bạn như tôi đến sớm để thủ thiệp mời và bạn bè ngôn ngữ Úc trong trường hợp giùm anh. Đúng giờ, tôi tới. Chưa có mấy người bạn Úc. Chúng tôi ngồi chung một bàn, uống nước và tán gẫu, chờ.

Chờ đến khoảng 7 giờ mới thấy gia đình cô dâu chú rể đến; khoảng bảy giờ mới thấy khách khứa lục đục đến. Hơn 8 giờ mới bắt đầu. Ngôn ngữ này nói. Ngôn ngữ kia nói. Nâng ly chúc mừng nhau. Đến gần 9 giờ, thức ăn mới dọn ra. Lúc này hầu hết các bạn ngôn ngữ Úc đều đứng dậy cáo vờ. Lý do: Họ đã quá mệt mỏi sau gần ba tiếng chờ đợi!

Rút kinh nghiệm từ những đám cưới trên, sau này, bắt đầu thiệp cưới ghi mời và giờ, tôi cố gắng

Ngồi Vi t không đúng gì

Tác Giả: Nguy n H ng Qu c

Thứ Năm, 18 Tháng 10 Năm 2012 05:53

đ nh ch đ n kho ng sau 7 gi m i đ n. V n ch a mu n.

Mà, nói cho công b ng, không ph i ch có ng i Vi t Nam. Ph n l n dân châu Á (tr Nh t B n) và châu Phi đ u có thói quen không đúng gi nh v y.

T i sao?

Tôi nghĩ lý do chính: đ u n c a n n văn hóa nông nghi p.

Nên nh : ng i ta ch có ý ni m v s đúng gi khi đã có đ ng h . Mà đ ng h l i là s n ph m c a công nghi p. Công nghi p càng phát tri n, ý ni m v gi gi c l i càng c n chính xác, chính xác không ph i t ng gi , t ng phút mà còn, th m chí, t ng giây. V i l i s n xu t theo dây chuy n, m t s n ph m c a k ngh hoá và t đ ng hoá, nhu c u đúng gi l i càng c n thi t. Khi ng i này đúng gi , ng i kia cũng c n đúng gi theo. K t qu là c gu ng máy, t s n xu t đ n hành chính, đ u ch y đúng gi . M c a: đúng gi . H p hành: đúng gi . Xã h i xem vi c đúng gi nh m t đ c tính c n thi t c a m i công dân. Khi xét tuy n công nhân viên ch c, nh ng ng i lãnh đ o và qu n lý cũng xem tính đúng gi nh m t đ i u ki n quan tr ng. D y h c lâu năm, tôi th ng đ c yêu c u vi t th gi i thi u cho nhi u sinh viên m i t t nghi p đang ki m vi c làm. Trong các m u th y, bao gi cũng có m t chi ti t: sinh viên y có n p bài đúng th i h n hay không; có đáng tin c y v gi gi c hay không.

Vì mu n đúng gi nên ai n y đ u h i h . Xe c thì có nh ng chuy n t c hành. Đ ng xá thì có nh ng l i cao t c. Ăn thì có th c ăn nhanh. U ng thì lo i cà phê pha s n ho c pha b ng máy. Ch ng trình trên tivi hay radio thì đ c tính t ng giây m t. Và đ đầu cũng có đ ng h . Trong nhà có đ ng h . Trong h ng có đ ng h . Ngay ngoài ph , ng i ta cũng treo nh ng chi c đ ng h l n. M i sinh ho t đ u quay vòng theo nh ng chi c đ ng h y.

Trong xã h i nông nghi p, nh t là nông nghi p theo l i c đ i n Vi t Nam ngày tr c cũng nh hi n nay, ng c l i, ng i ta làm vi c theo nh p đ i u t nhiên. Trong cái g i là nh p đ i u t nhiên y, quan tr ng nh t là mùa. Ng i ta gieo h t theo mùa. G t hái theo mùa. Ngh ng i theo mùa. Bên c nh mùa là th i gian c th trong ngày. Không ph i th i gian khách quan. Mà là th i gian c th , căn c vào m t tr i và m t trăng.

Ngồi và Đi không đúng giờ

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Năm, 18 Tháng 10 Năm 2012 05:53

Xà, không ai có đồng hồ. Và họ cũng chẳng cần đồng hồ. Sáng, nghe gà gáy thì dậy ngủ. Mệt trời lên thì dắt trâu bò ra đồng. Đồng bóng thì nghỉ, ăn trưa. Chiều, mệt trời lặn họ sẽ đi ngủ. Trời tối thì họ đi ngủ. Ngồi và đi đúng giờ. Ăn xong, nghỉ mệt lát thì đi ngủ. Rồi hôm khi ngồi và đi làm trái theo cái nhịp điệu tự nhiên. Mà làm trái cũng không được. Nếu cần vào đồng hồ, ví dụ vào mùa đông, ra đồng quá sớm, trời khi mệt trời mệt thì cũng chẳng làm gì.

Hôm nay, trong hoạt động đồng áng, sớm hay muộn mệt lát, thòm chí, mệt hai giờ, cũng chẳng có ai. Làm sớm thì nghỉ sớm. Làm muộn thì nghỉ muộn. Đang làm việc, trời đổ mưa thì tìm chỗ trú. Việc hôm nay xong thì ngày mai hay ngày mệt làm tiếp.

Nhưng thói quen trong sinh hoạt kéo dài cả hàng ngàn năm này vậy không dễ gì thay đổi được. Nhưng giờ ở Việt Nam, chúng ta cần bao giờ trời qua mệt giai đoạn quan trọng trong lịch sử Tây phương: hiện đại hoá và hai nền dung chính là kinh tế hoá và tiến bộ hoá. Việc đúng giờ, vậy chúng ta, rõ ràng, cần phải là một thói quen. Sống ở ngoài quốc gia, vì nhu cầu sinh sống, khi làm việc, ngồi và đi đúng giờ. Không đúng giờ thì bỏ trốn, thòm chí, bỏ đi việc. Nhưng với phương tiện di chuyển xã hội, trong các cuộc họp hành, văn nghệ, tiệc tùng, lúc không ai có quy định phải đúng giờ, chúng ta thường bỏ thói quen cũ này: lười, đồng hồ, chẳng cần phải.

Thành ra, làm gì cũng phải chờ nhau.

Chờ đợi mòn mỏi.